

Kommunal- og moderniseringsdepartementet
Postboks 8112 Dep
0032 Oslo

Deres brev:
03.03.2014

Deres ref: 14/2148-

Vår ref. RUB

Oslo 6. mai 2014

Høringsuttalelse – sektorselskaper som effektive redskap i sektorpolitikken

Vi viser til brev av 3. mars 2014 om sektorselskaper som effektive redskap i sektorpolitikken, hvor KMD ber om høringsinstansenes syn på anbefalingene som ligger i høringsnotatet.

Tekna – Teknisk-naturvitenskapelig forening er landets største forening for akademikere. Foreningen har nå over 65 500 medlemmer med høyere grads universitets- og høyskoleutdanning innen teknisk-naturvitenskapelige fag. Tekna har flere faggrupper som representerer de av våre medlemmer som er ansatt i statlig heleide selskaper.

Høringsnotatet definerer i denne sammenheng sektorselskaper som statlig heleide selskaper med ”sektorpolitiske” oppgaver, slik som NSB, Posten, Statnett, Innovasjon Norge, Avinor, Statskog og NRK.

Generelle betraktninger

Tekna mener at anbefalingene i notatet er *svært generelle*, eksempelvis at det bør arbeides videre med mål og resultatindikatorer som gjør at selskapene bedre kan rapportere om graden av sektorpolitisk måloppnåelse til eierdepartementet, og at evaluering av virkemiddelbruk (regulering, finansiering og organisering) bør skje jevnlig. Andre generelle anbefalinger er å vurdere hvilken balanse det skal være mellom styremedlemmer som først og fremst har kompetanse knyttet til relevante sektorpolitiske oppgaver og mål, og medlemmer som har tyngre generell erfaring fra selskapsstyring og forretningsmessig virksomhet. Videre anbefales det blant annet å utvikle samarbeidet i eierskapsspørsmål mellom eiermiljøene i staten, slik at departementsfellesskapets eierkompetanse, og ikke bare det enkelte departements kompetanse, kan utnyttes bedre. Tekna mener det er vanskelig ikke å slutte seg til denne *typen* anbefalinger, og at høringen hadde vært tjent med mer konkrete anbefalinger.

Difi påpeker at sektorpolitiske mål i liten grad er operasjonalisert og at målene ofte er uklare, komplekse og motstridende. Tekna mener derfor det er viktig at sektorselskapene har et begrenset antall mål som er tydelige og konkrete, jf. også Gjørsv-kommisjonens anbefalinger. Mål og resultatindikatorer må ikke utvikles for de områdene som er enklest å måle, men på de områder der klare mål og forventninger er viktigst. Tekna ser imidlertid at sammenhengen mellom virkemidler

www.tekna.no

Org.nr.: 971 420 782
MVA

og måloppnåelse i ettertid kan være usikker, bl.a. fordi faktorer som selskapene selv ikke rår over kan påvirke deres måloppnåelse.

Nærmere om anbefalingene

Det foreslås ikke konkrete endringer i selve selskapslovgivningen, som aksjeloven, statsforetaksloven eller særlover utformet for enkelte selskaper (eksempelvis Innovasjon Norge og helseforetakene). Begrunnelsen for ikke å endre lovverket er at det i praksis er små forskjeller mellom foretak og aksjeselskap, slik at en formell endring i organisasjonsform neppe vil ha stor betydning for hvor effektivt målene for selskapene kan nås. På dette punkt skiller KMDs anbefaling seg fra forslaget til Sandutvalget (2003) om å endre statsforetaksloven slik at det tas inn i loven en bestemmelse som presiserer lovens bruksområde til ”virksomheter som ivaretar samfunnspålagte oppgaver”. Tekna deler KMDs synspunkt om at dette i så fall vil innebære at en del statlig heleide selskaper vil måtte endre organisasjonsform *uten at nytteverdien er åpenbar*. Tekna mener at KMD argumenterer godt for at det ikke vurderes som fornuftig å forbeholde statsforetaksformen som organisasjonsform for selskaper med samfunnspålagte oppgaver alene. Klassifiseringen av selskaper bør være et godt nok signal til markedet og omverden om hva som er formålet med eierskapet.

Statlig eierskap og kompetansepolitikk

Teknologisk kompetanse er fundamentalt for konkurransedyktig og bærekraftig styring i et globalt samfunn.

Tekna mener at staten i større grad bør vektlegge teknologisk kompetanse blant styremedlemmene enn i dag. Videre stilles det krav til teknologisk kompetanse for administrerende direktører i de statlig heleide sektorselskapene, dette inngår i styrets ansvar. Tekna organiserer en rekke kurs innen teknologi og ledelse, og er en viktig bidragsyter for å bygge og videreutvikle teknologisk kompetanse.

Tekna mener at alle statlige selskaper bør ha en plan for å rekruttere og beholde personer med realfaglig og teknologisk kompetanse. Tilgang på nok fagfolk er essensielt, særlig for å planlegge og gjennomføre det løftet som er planlagt i samferdselssektoren de nærmeste tiårene.

Mangel på relevant kompetanse, spesielt innenfor teknologi og realfag, er i dag blitt en avgjørende hindring for utvikling og vekst i næringslivet, og blir selvfølgelig en hindring også for innovasjon spesielt. Staten som eier må derfor fortsette å oppfordre sine selskaper til å satse på forskning og utvikling, og synliggjøre den innovasjonen som realfaglig og teknologisk kompetanse ofte har bidratt til.

Viktigere enn de generelle anbefalingene i høringsnotatet er imidlertid endringer som den nye regjeringen har varslet, og som vil kunne ha betydning for ansattes arbeidsvilkår i flere av sektorselskapene. Vi forutsetter at arbeidslivets og avtaleverkets regler for drøfting følges ved foreslåtte endringer i selskapsstruktur.

Tekna forutsetter videre at konkrete endringer som departementene måtte ønske å gjennomføre mht. eierskap og/eller virkemiddelbruk også sendes til høringsinstansene på vanlig måte.

Med vennlig hilsen

Tekna – Teknisk-naturvitenskapelig forening

Ivar H. Kristensen

Ivar Horneland Kristiansen

generalsekretær